

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 26 april 2023 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van een lower bodylift.

Bij uw adviesaanvraag hebt u ook een kopie van het dossier gestuurd. Op 23 mei 2023 heeft het Zorginstituut het voorlopig advies aan uw commissie verstuurd. Vervolgens heeft uw commissie op 29 juni 2023 het hoorzittingsverslag d.d. 21 juni 2023 en aanvullende stukken aan het Zorginstituut gestuurd met het verzoek om een definitief advies.

In de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op plastische chirurgie omschreven. Dit komt overeen met hetgeen daarover bij en krachtens de Zvw is bepaald.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoekster op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Er is een BIG-geregistreerde medisch adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoekster

Verzoekster, een 54-jarige vrouw, heeft in 2018 een gastric sleeve operatie ondergaan en is daarna 36-39 kg afgevallen. In augustus 2022 werd verzoekster gezien door de plastisch chirurg in het Elisabeth-TweeSteden ziekenhuis (ETZ) in Tilburg. Hierna is een aanvraag gedaan voor een abdominoplastiek inclusief verwijderen van huid-/vetoverschot van flanken, buitenzijde bovenbenen en billen en opbouwplastiek billen (lower bodylift), inclusief eventuele lift/reductie mons pubis. Op het aanvraagformulier is aangegeven dat verzoekster een stabiel gewicht van 81 kg bij een lengte van 1.65 m heeft met een BMI van 29.8 kg/m² en dat sprake is van verminking volgens de Pittsburgh Rating Scale (PRS) graad 3. In de bijlage zijn foto's meegestuurd. Verder vermeldt het formulier dat verzoekster last heeft van onbehandelbaar smetten in de onderbuiksplooi of navel, begeleid door de huisarts. Ook is aangegeven dat verzoeker last heeft van aantoonbare lichamelijke functiestoornissen en bewegingsbeperking door het abdominale vetschort tijdens ADL.

Verweerder heeft de aanvraag voor een lower bodylift afgewezen. Verweerder voert hierbij aan dat bij verzoekster geen sprake is van verminking volgens PRS graad 3. Daarnaast is volgens verweerder bij verzoekster geen sprake van een aantoonbare lichamelijke functiestoornis, zoals een ernstige bewegingsbeperking en/of chronisch onbehandelbaar smetten. Ook na een spreekuurbezoek op 18 januari 2023 blijft de aanvraag afgewezen.

Aanvullende informatie

Verzoekster heeft d.d. 9 juni 2023 aanvullende medische informatie aan het dossier toegevoegd, namelijk kopieën van het medisch dossier en een brief van de plastisch chirurg en kopieën van het medisch dossier van de huisarts. Verder zijn er zes wazige foto's in kleur toegevoegd aan het dossier.

In het medisch dossier van de plastisch chirurg staat vermeld dat de plastisch chirurg op 1 augustus 2022 bij lichamelijk onderzoek vindt dat er sprake is van abdominocalasis, monsptosis, billen ptosis en flanken ptosis conform PRS 3. Ook was er sprake van smetten in de huidplooiën.

Uit het medisch dossier van de huisarts blijkt dat verzoekster door de huisarts wordt behandeld voor smetten. In november 2022 schrijft de huisarts dat verzoekster last heeft van jeuk en roodheid in de huidplooi en tussen de billen ondanks behandeling met sudocreme. Hij schrijft haar miconazolcreme voor. Voor de pijn bij zitten krijgt verzoekster een AD-kussen via de thuiszorg. In juni 2023 schrijft de huisarts dat verzoekster miconazol met zinkzalf smeert om jeuk en smetten te voorkomen.

Juridisch kader

Bij plastische chirurgie en overige behandelingen van het uiterlijk gaat het voornamelijk om de aanwezigheid van aantoonbare lichamelijke functiestoornissen of verminking, zoals omschreven is in artikel 2.4, onder b, van het Besluit zorgverzekering (Bzv).

In de VAV Werkwijzer beoordeling behandelingen van plastisch-chirurgische aard zijn de voorwaarden voor vergoeding van een lower bodylift verder uitgewerkt.¹ Uit de werkwijzer blijkt dat vergoeding van een lower bodylift mogelijk is bij patiënten na extreem gewichtsverlies², na bariatrische chirurgie of met behulp van dieet en oefeningen, als voldaan wordt aan onderstaande criteria:

- Verminking door ziekte, ongeval of geneeskundige verrichting, hieronder wordt verstaan:
 - Van een verminking kan, in de lichaamsgebieden rug, flanken, buik, billen, heupen/laterale dijen en mons pubis, gesproken worden bij een Pittsburgh Rating Scale graad 3 in een (symmetrisch)³ lichaamsgebied.
 - Een verminking van de buikwand die in ernst is te vergelijken met een derdegraads verbranding.
- Aantoonbare lichamelijke functiestoornissen:
 - Onbehandelbaar smetten. Hieronder wordt verstaan chronische (> 6 maanden), onbehandelbare smetten, waarbij voldoende hygiënische maatregelen en een adequate medische/farmacologische behandeling onvoldoende resultaat hebben gehad (lichamelijke functiestoornissen). Bij de behandeling moet de landelijke richtlijn verpleging en verzorging 'Smetten (intertrigo) preventie en behandeling' zijn gevolgd.

¹ VAV Werkwijzer beoordeling behandelingen van plastisch-chirurgische aard (2021), versie 21.0, 01-09-2022.
Geraadpleegd via: <https://vavolksgezondheid.nl/werkwijzers-vaqvav>

² Hierbij moet gedacht worden aan een gewichtsverlies in de orde van grootte van ≥ 45 kilogram (Gusenoff JA, Rubin JP. Plastic surgery after weight loss: current concepts in massive weight loss surgery. *Aesthet Surg J* 2008;28(4):452-5)

³ De Pittsburgh Rating scale wordt per lichaamsgebied (regio) bepaald. Als regio wordt verstaan de 'symmetrische regio', bijvoorbeeld beide flanken, heupen of dijen.

Of

- Een ernstige bewegingsbeperking:
De bewegingsbeperking wordt in deze als ernstig gezien indien die ontstaat doordat in staande positie het buikschort minimaal een kwart van de lengteas van de bovenbenen bedekt. Dit wordt bepaald door bij een liggende verzekerde vanuit het midden van de patella loodrecht omhoog de afstand tot de lies te meten. Van deze afstand wordt het bovenste ¼ deel bepaald. Vervolgens wordt bij de staande patiënt, vanuit de lies deze afstand naar beneden gemeten. De horizontale lijn die door dit punt kan worden getrokken over beide bovenbenen is de lijn die de overhang –als de verzekerde staat- moet overschrijden.
Hieronder vallen niet:
 - o rugklachten;
 - o een rectusdiastase, omdat er hierbij geen sprake is van een defect in de fascia en in de praktijk geen relatie aangetoond kan worden met eventuele functionele klachten. Derhalve is er geen indicatie voor een plastisch chirurgische abdominoplastiek.

Er is geen vergoeding mogelijk als het gewichtsverlies nog niet is voltooid en gedurende tenminste 12 maanden gestabiliseerd en het BMI hoger dan 35 is.

Beoordeling

De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

Verminking

Het dossier bevat foto's van matige kwaliteit, ook de later aan het dossier toegevoegde foto's zijn wazig. Voor zover te beoordelen is bij verzoekster geen sprake van verminking met overhang van de rug, buik, flanken, billen of mons pubis volgens de PRS graad 3.

Aantoonbare lichamelijke functiestoornissen

Volgens het aanvraagformulier heeft verzoekster last van onbehandelbare smetten, begeleid door de huisarts. Op basis van de bijgevoegde foto's is de aanwezigheid van smetten (vanwege de matige kwaliteit) niet te beoordelen. In augustus 2022 en november 2022 had verzoekster bij onderzoek van respectievelijk de plastisch chirurg en de huisarts smetplekken, maar in november gebruikte zij volgens het huisartsendossier sudocreme. De medisch adviseur van verweerder stelt in maart 2023 bij lichamelijk onderzoek vast dat verzoekster geen smetplekken heeft. In juni 2023 gebruikt zij miconazol en zinkzalf om de smetplekken te voorkomen. Op basis van deze gegevens lijkt er geen sprake te zijn van onbehandelbare smetten.

Daarnaast is onvoldoende aangetoond dat sprake is van een ernstige bewegingsbeperking bij het beperkte aanwezige huidoverschot op de foto's. Bovendien heeft de medisch adviseur van verweerder bij lichamelijk onderzoek geen aanwijzingen voor een bewegingsbeperking gevonden.

Conclusie

Op basis van de beschikbare informatie in het dossier kan niet geconcludeerd worden dat bij verzoekster sprake is van een verminking of een lichamelijke functiestoornis. Verzoekster kan derhalve geen aanspraak maken op de vergoeding van een lower bodylift ten laste van de basisverzekering

Advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende:

Verzoekster voldoet niet aan de indicatievoorwaarden voor vergoeding van een lower bodylift ten laste van de basisverzekering.

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 26 april 2023 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van een lower bodylift.

Bij de adviesaanvraag heeft de SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op plastische chirurgie omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoekster op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Er is een BIG-geregistreerde medisch adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoekster

Verzoekster, een 54-jarige vrouw, heeft in 2018 een gastric sleeve operatie ondergaan en is daarna 36-39 kg afgevallen. In augustus 2022 werd verzoekster gezien door de plastisch chirurg in het Elisabeth-TweeSteden ziekenhuis (ETZ) in Tilburg. Hierna is een aanvraag gedaan voor een abdominoplastiek inclusief verwijderen van huid-/vetoverschot van flanken, buitenzijde bovenbenen en billen en opbouwplastiek billen (lower bodylift), inclusief eventuele lift/reductie mons pubis. Op het aanvraagformulier is aangegeven dat verzoekster een stabiel gewicht van 81 kg bij een lengte van 1.65 m heeft met een BMI van 29.8 kg/m² en dat sprake is van verminking volgens de Pittsburgh Rating Scale (PRS) graad 3. In de bijlage zijn foto's meegestuurd. Verder vermeldt het formulier dat verzoekster last heeft onbehandelbaar smetten in de onderbuiksplooi of navel, begeleid door de huisarts. Ook is aangegeven dat verzoeker last heeft van aantoonbare lichamelijke functiestoornissen en bewegingsbeperking door het abdominale vetschort tijdens ADL.

Verweerder heeft de aanvraag voor een lower bodylift afgewezen. Verweerder voert hierbij aan dat bij verzoekster geen sprake is van verminking volgens PRS graad 3. Daarnaast is volgens verweerder bij verzoekster geen sprake van een aantoonbare lichamelijke functiestoornis, zoals een ernstige bewegingsbeperking en/of chronisch onbehandelbaar smetten. Ook na een spreekuurbezoek op 18 januari 2023 blijft de aanvraag afgewezen.

Juridisch kader

Bij plastische chirurgie en overige behandelingen van het uiterlijk gaat het voornamelijk om de aanwezigheid van aantoonbare lichamelijke functiestoornissen of verminking, zoals omschreven is in artikel 2.4, onder b, van het Besluit zorgverzekering (Bzv).

In de VAV Werkwijzer beoordeling behandelingen van plastisch-chirurgische aard zijn de voorwaarden voor vergoeding van een lower bodylift verder uitgewerkt.¹ Uit de werkwijzer blijkt dat vergoeding van een lower bodylift mogelijk is bij patiënten na extreem gewichtsverlies², na bariatrische chirurgie of met behulp van dieet en oefeningen, als voldaan wordt aan onderstaande criteria:

- Verminking door ziekte, ongeval of geneeskundige verrichting, hieronder wordt verstaan:
 - Van een verminking kan, in de lichaamsgebieden rug, flanken, buik, billen, heupen/laterale dij en mons pubis, gesproken worden bij een Pittsburgh Rating Scale graad 3 in een (symmetrisch)³ lichaamsgebied.
 - Een verminking van de buikwand die in ernst is te vergelijken met een derdegraads verbranding.
- Aantoonbare lichamelijke functiestoornissen:
 - Onbehandelbaar smetten. Hieronder wordt verstaan chronische (> 6 maanden), onbehandelbare smetten, waarbij voldoende hygiënische maatregelen en een adequate medische/farmacologische behandeling onvoldoende resultaat hebben gehad (lichamelijke functiestoornissen). Bij de behandeling moet de landelijke richtlijn verpleging en verzorging 'Smetten (intertrigo) preventie en behandeling' zijn gevolgd.

Of

- Een ernstige bewegingsbeperking:

De bewegingsbeperking wordt in deze als ernstig gezien indien die ontstaat doordat in staande positie het buikschort minimaal een kwart van de lengte van de bovenbenen bedekt. Dit wordt bepaald door bij een liggende verzekerde vanuit het midden van de patella loodrecht omhoog de afstand tot de lies te meten. Van deze afstand wordt het bovenste ¼ deel bepaald. Vervolgens wordt bij de staande patiënt, vanuit de lies deze afstand naar beneden gemeten. De horizontale lijn die door dit punt kan worden getrokken over beide bovenbenen is de lijn die de overhang –als de verzekerde staat– moet overschrijden.

Hieronder vallen niet:

 - rugklachten;
 - een rectusdiastase, omdat er hierbij geen sprake is van een defect in de fascia en in de praktijk geen relatie aangetoond kan worden met eventuele functionele klachten. Derhalve is er geen indicatie voor een plastisch chirurgische abdominoplastiek.

¹ VAV Werkwijzer beoordeling behandelingen van plastisch-chirurgische aard (2021), versie 21.0, 01-09-2022.
Geraadpleegd via: <https://vavolksgezondheid.nl/werkwijzers-vaqzvav>

² Hierbij moet gedacht worden aan een gewichtsverlies in de orde van grootte van ≥ 45 kilogram (Gusenoff JA, Rubin JP. Plastic surgery after weight loss: current concepts in massive weight loss surgery. Aesthet Surg J 2008;28(4):452-5)

³ De Pittsburgh Rating scale wordt per lichaamsgebied (regio) bepaald. Als regio wordt verstaan de 'symmetrische regio', bijvoorbeeld beide flanken, heupen of dij.

Er is geen vergoeding mogelijk als het gewichtsverlies nog niet is voltooid en gedurende tenminste 12 maanden gestabiliseerd en het BMI hoger dan 35 is.

Beoordeling

De informatie in het dossier is medisch en juridisch beoordeeld.

Het Zorginstituut merkt op dat het dossier geen medische informatie bevat van de behandelende art(sen), zoals de huisarts of plastisch chirurg. Het dossier bevat enkel een machtigingsaanvraag voor een lower bodylift.

Verminking

Het dossier bevat foto's van matige kwaliteit. Voor zover te beoordelen is bij verzoekster geen sprake van verminking met overhang van de rug, buik, flanken, billen of mons pubis volgens de PRS graad 3.

Aantoonbare lichamelijke functiestoornissen

Volgens het aanvraagformulier heeft verzoekster last van onbehandelbaar smetten, begeleid door de huisarts. Op basis van de bijgevoegde foto's is de aanwezigheid van smetten (vanwege de matige kwaliteit) niet te beoordelen en uit het dossier blijkt verder niet dat sprake is van begeleiding door de huisarts. Daarnaast is onvoldoende aangetoond dat sprake is van een ernstige bewegingsbeperking bij het beperkte aanwezige huidoverschot op de foto's. Bovendien heeft de medisch adviseur van verweerder bij lichamelijk onderzoek geen aanwijzingen voor smetten of een bewegingsbeperking gevonden.

Conclusie

Op basis van de beschikbare informatie in het dossier kan niet geconcludeerd worden dat bij verzoekster sprake is van een verminking of een lichamelijke functiestoornis. Verzoekster kan derhalve geen aanspraak maken op de vergoeding van een lower bodylift ten laste van de basisverzekering.

Het advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende:

Verzoekster voldoet niet aan de indicatievoorwaarden voor vergoeding van een lower bodylift ten laste van de basisverzekering.